

Informatiegids
keuring van zaaizaad
en pootgoed
2010

NAK, Postbus 1115, 8300 BC EMMELOORD, tel.: 0527-635400, fax: 0527-635411

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder uitdrukkelijke toestemming van Stichting Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen (NAK).

© Copyright 2010 Stichting Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen (NAK), Emmeloord.

Voorwoord

In deze informatiegids vindt u, in verkorte vorm, de belangrijkste regels voor de keuring van zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen.

De informatie heeft betrekking op het gehele teeltseizoen 2010. Van eventuele wijzigingen in de uitvoering van keuringen tijdens het teeltseizoen wordt u door middel van circulaire's op de hoogte gehouden en via de website van de NAK.

Aan de inhoud van deze gids kunt u geen rechten ontleen. De officiële tekst van de voorschriften blijft bepalend.

De volledige tekst van de voorschriften kunt u vinden op www.nak.nl.

Wij hebben deze informatiegids met zorg samengesteld. Toch kan het gebeuren dat u graag aanvullingen ziet opgenomen. Uw suggesties voor verbeteringen ontvangen wij graag.

Wij wensen u een succesvol seizoen 2010 toe.

De Directie

Inhoud

1	Inleiding.....	6
2	Keuring van pootaardappelen.....	8
2.1	Inleiding.....	8
2.2	Aangifte.....	8
2.2.1	Aangifte stammen.....	8
2.2.2	Aangifte overige percelen	8
2.2.3	Bevestiging aangifte	9
2.2.4	Perceelscheidingen.....	9
2.2.5	Perceelsaanduidingen	9
2.2.6	Terugtrekking van percelen.....	9
2.2.7	Invloed uitgangsmateriaal (afkapping).....	9
2.3	Stamsselectie.....	10
2.3.1	Opbouw van het systeem.....	10
2.3.2	Uitgangsstammen	11
2.3.3	Scheidingen bij stammeselectie.....	11
2.3.4	Keuring	11
2.3.5	Samenvoeging van stammen	12
2.3.6	Overdracht van stammen.....	12
2.4	Veldkeuring	12
2.4.1	Algemene bepalingen	12
2.4.2	Keuringseisen	13
2.4.3	Selectie	14
2.4.4	Loofvernietigingsdata.....	15
2.4.5	Nacontrole	15
2.4.6	Berichtgeving aan de teler	17
2.5	Vervoer, opslag en bewerking van de oogst.....	17
2.5.1	Vervoer	17
2.5.2	Opslag.....	18
2.5.3	Bewerking	18
2.6	Partijkeuring en certificering.....	18
2.6.1	Partijkeuring	18
2.6.2	Samenvoeging van partijen	19
2.6.3	Certificering.....	19
2.6.4	Verzamelcertificaten	20
2.6.5	Transportdocument.....	21
2.6.6	Certificering in bulk	21
3	Keuring van granen, peulvruchten en fijne zaden	22
3.1	Inleiding.....	22
3.2	Aangifte.....	22
3.2.1	Tijdstip en wijze	22
3.2.2	Perceelsaanduidingen	23
3.2.3	Perceelscheidingen.....	23

3.3	Veldkeuring	23
3.3.1	Algemeen.....	23
3.3.2	Veldkeuring granen en peulvruchten	24
3.3.3	Veldkeuring vlas.....	26
3.4	Erkenning veldkeuring	26
3.5	Vervoer, opslag en bewerking.....	27
3.5.1	Vervoer van granen en peulvruchten.....	27
3.5.2	Vervoer van vlas, zaadbollen en lijnzaad.....	27
3.5.3	Opslag en bewerking van vlas en zaadbollen.....	27
3.5.4	Opslag en bewerking van zaaizaden	28
3.6	Monster- en partijkeuring	28
3.7	Certificering.....	28
3.8	Certificaten	29
3.9	Certificering mengsels van granen en groenvoeders.....	29
3.10	Los vervoer van goedgekeurd zaaizaad.....	29
4	Keuring van grassen en groenvoedergewassen	30
4.1	Aangifte	30
4.1.1	Tijdstip en wijze	30
4.1.2	Perceelsaanduidingen	30
4.2	Veldkeuring	30
4.2.1	Algemeen.....	30
4.2.2	Isolatieafstanden.....	31
4.2.3	Belending bermen, weiden, slootkanten enz.	32
4.3	Erkenning veldkeuring	34
4.4	Oogst en vervoer	34
5	Diversen	35
5.1	Veld- en partijkeuring	35
5.1.1	Extra keuring	35
5.1.2	Herkeuring.....	35
5.1.3	Heronderzoek	35
5.1.4	Appèlonderzoek in duplo (zaaizaden).....	36
5.1.5	Vrijwillige keuring zaaizaden	36
5.2	Bezwaar	36
5.3	Tarieven.....	36
5.4	Arbeidsomstandigen.....	36

Bijlagen

Eerste afkapping	A
Rooigroepindeling	B
Moeilijk en zeer moeilijk kiemende rassen	C
Toleranties voor ziekten en gebreken	D
Namen en telefoonnummers medewerkers buitendienst	E
Algemene voorwaarden NAK	F

1 Inleiding

De NAK (Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen) is in 1932 opgericht. De NAK voert de keuringen uit op basis van de Zaaizaad- en Plantgoedwet 2005 en de regeling Regeling Verhandeling Teeltmateriaal van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.

Iedereen die zaaizaad en pootgoed teelt, bewerkt en laat certificeren moet bij de NAK zijn geregistreerd. De registratie vindt plaats door het invullen en ondertekenen van het aangifteformulier.

De NAK keurt de volgende gewassen:

- aardappelen
- granen : tarwe, rogge, gerst, haver, Japanse haver, maïs, kanariezaad en triticale
- peulvruchten : erwten, veldbonen en landbouwstambonen
- fijne landbouwzaden : vlas, koolzaad, blauwmaanzaad, karwij, mosterdzaad, vezelhennepe
- bieten : suikerbieten en voederbieten
- grassen
- klavers : klavers (rode, witte, etc.) en luzerne
- voedergewassen : bladkool, bladrammenas, gele mosterd, stoppelknollen, e.a.

Van deze gewassen worden alleen rassen gekeurd die:

- zijn toegelaten en ingeschreven in het Nederlands rassenregister of zijn toegelaten in één van de andere Europese lidstaten van de Europese Unie, of hiervoor in onderzoek zijn
- zijn opgenomen op de EU-Rassenlijst
- rassen onder toezicht zijn.

Melding genetisch gemodificeerde rassen

Een aangeslotene die een genetisch gemodificeerd ras laat keuren, bemonsteren of certificeren moet bij de aanvraag meedelen dat het een genetisch gemodificeerd ras betreft.

Algemene voorwaarden

In Bijlage F zijn de algemene voorwaarden van de NAK opgenomen.

Adressen en telefoonnummers

NAK
Randweg 14
Postbus 1115
8300 BC EMMELOORD
tel.: 0527-635400
fax: 0527-635411/412
E-mail: nak@nak.nl
Internet: www.nak.nl

Aanvraag certificaten:

	Telefoonnummers	Faxnummers	E-mail
Pootaardappelen	: 0527-635444	0527-635411/412	admpotal@nak.nl
Granen, peulvruchten en fijne zaden	: 0527-635400	0527-635411/412	admzaaizaad@nak.nl
Groenvoedergewassen	: 0527-635400	0527-635411/412	admzaaizaad@nak.nl

Proef- en Controlebedrijf:

Johannes Postweg 1
8309 PE TOLLEBEEK
tel.: 0527-651310
fax: 0527-651571

Bijlage E: overzicht namen en telefoonnummers medewerkers buitendienst

2 Keuring van pootaardappelen

2.1 Inleiding

De pootaardappelen worden ingedeeld in de categorieën basispootgoed (klasse S, SE en E) en gecertificeerd pootgoed (klassen A en C).

Het pootgoed wordt gekeurd in een van deze klassen. Hierbij wordt rekening gehouden met:

- de klasse van het gebruikte uitgangsmateriaal
- de bevindingen bij de veldkeuring
- de resultaten van de monsteronderzoeken
- de bevindingen van de partijkeuring.

Aanvullende eisen plantenpaspoort:

Pootaardappelen zijn alleen met een EG-Plantenpaspoort vrij verhandelbaar binnen de EU. Op het NAK-certificaat wordt 'EG Plantenpaspoort' vermeld. Voor de afgifte van het EG-Plantenpaspoort gelden extra fytosanitaire eisen. De NAK voert namens het Ministerie van LNV fytosanitaire inspecties uit. Hierbij wordt gelet op symptomen van quarantaineorganismen. De inspecties sluiten aan op de veldkeuring en de partijkeuring van de NAK. Extra onderzoek vindt plaats voor opsporing van Rhizomanie (voor export naar beschermende gebieden Ierland, Noord-Ierland (VK), Finland, Azoren, Bretagne, Servië en Kosovo) en de wortelknobbelaaltjes *Meloidogyne chitwoodi* en *fallax* (in de door de PD aangewezen gebieden en op door de PD aangewezen bedrijven).

2.2 Aangifte

2.2.1 Aangifte stammen

De stammentelers ontvangen omstreeks eind februari een opgaveformulier voor de voorlopige aangifte van stammen. De aangifte moet na eventuele wijziging en aanvulling met een plattegrond, waarop de ligging van de stammen is aangegeven, worden ingeleverd bij de NAK. Dit kan tegelijkertijd met de aangifte van de overige percelen (zie 2.2.2.).

2.2.2 Aangifte overige percelen

De teler geeft aan voor de keuring. De percelen moeten op of vóór de aangifte datum worden aangegeven. In de regel is dit 15 mei, maar wijziging is mogelijk. De aangifte datum wordt altijd per circulaire en advertentie bekend gemaakt. Aangiften die gedaan worden na de sluitingsdatum en vóór 15 juni, worden geaccepteerd tegen een verhoogd tarief (maximaal €150,00 per teler in geval van aangifte vóór publicatie van de aangiftecijfers en maximaal €1000 per teler in geval van aangifte na publicatie van de aangiftecijfers). De aangiftecijfers worden als regel in de eerste week van juni bekend gemaakt.

De aangifte dient te worden gedaan op de zitdagen van de NAK. Deze worden begin mei op een groot aantal plaatsen gehouden. Op deze zitdagen heeft men de gelegenheid vragen te stellen en zaken toe te lichten. De plaatsen en tijden van de zitdagen worden per circulaire en op de website www.nak.nl bekend gemaakt aan alle telers, die in een van de voorgaande twee jaren percelen in de keuring hebben gehad.

AM-vrij verklaring

Voor pootgoedteelt is een AM-vrij verklaring nodig voor de te betelen percelen. Deze dient te worden ingeleverd bij de aangifte. Dit geldt niet voor de aangifte van ATR-pootgoed.

Met ingang van 1 juli 2009 mogen in het kader van Plantkeur AM-vrijverklaringen uitsluitend nog worden afgegeven door een officiële Keuringsinstantie (NAK, BKD en NAK-tuinbouw). AM-vrijverklaringen afgegeven vóór 1-7-2008 (voor verklaringen van De Groene Vlieg 1-7-2009) door andere instanties blijven geldig.

2.2.3 Bevestiging aangifte

Voor de aanvang van de veldkeuring stuurt de NAK een bevestiging van de aangifte waarop de maximaal te behalen klasse van de percelen is ingevuld. Bij constatering van onjuistheden of vragen dient onmiddellijk contact worden opgenomen met de NAK. Als de uitslag van het AM onderzoek nog niet bekend is, worden de percelen onder voorbehoud geaccepteerd. De originele onderzoeksverklaring AM moet voor 15 juni van het jaar ingeleverd zijn bij de keurmeester, anders wordt het perceel uit de keuring genomen.

2.2.4 Perceelsscheidingen

Scheidingen tussen percelen pootaardappelen en andere percelen aardappelen:

- percelen pootaardappelen en elk ander perceel aardappelen (al of niet voor de keuring aangegeven, maar met uitzondering van stammen): 3 meter onbeplant laten van het voorste en achterste gedeelte van de beide grensrijen

Scheiding tussen percelen pootaardappelen en stammen:

- percelen pootaardappelen waarbij is uitgegaan van basispootgoed (klasse S, SE of E) en stammen: 3 meter onbeplant laten van het voorste en achterste gedeelte van de grensrijen
- overige percelen pootaardappelen en stammen: onbeplant laten van een rij

Scheiding bij besmettingsgevaar:

- als binnen een afstand van 25 meter van een te keuren perceel een perceel aardappelen voorkomt, dat besmettingsgevaar voor wat betreft virusziekten oplevert, wordt het gehele te keuren perceel, of een strook van minimaal 10 meter breed, in klasse verlaagd of afgekeurd

2.2.5 Perceelsaanduidingen

Bij de ingang van elk perceel moet vóór het begin van de veldkeuring een perceelbordje worden geplaatst. De NAK verstrekt deze bordjes. Het bordje moet vanaf de weg duidelijk zichtbaar zijn.

De bordjes moeten in de percelen blijven staan tot het moment van rooien en ook daarna moeten de bordjes bij de partij blijven.

2.2.6 Terugtrekking van percelen

Percelen kunnen kosteloos uit de keuring worden teruggetrokken als de veldkeuring in het betreffende gebied nog niet is begonnen.

2.2.7 Invloed uitgangsmateriaal (afkapping)

Niet afgekapte rassen

Dit zijn rassen die nog niet langer dan 6 jaar in het rassenregister staan ingeschreven.

Van deze rassen kunnen percelen, waarvan het gebruikte uitgangsmateriaal niet afkomstig is van stamselectie, maximaal in de klasse A worden goedgekeurd. In het overzicht in bijlage A is weergegeven wanneer deze rassen worden afgekapt.

Afgekapte rassen

Voor de afgekapte rassen geldt de onderstaande classificatievolgorde:

S → SE → E → A → C

Aandachtspunten:

- uit de klasse E afkomstig van het eigen bedrijf kan nogmaals een E (tweede E) worden geteeld
- pootgoed van de klasse C wordt niet voor de keuring aangenomen

Gebruikt uitgangsmateriaal	Hoogste toe te kennen klasse
SE	E1
E (eigen herkomst)	E2
E (van een ander bedrijf)	A
E2	A
A	C

Opschorting afkapping

Akira	E en A	Latona	S t/m E
Allure	S t/m A	Mondial	S t/m E
Anais	S t/m A	Smaragd	S t/m A
Antea	E en A	Silvy	E en A
Denise	S t/m A	Sofista	S t/m A
Derby	SE t/m E	Stirling	A
Gourmandine	A	Ultra	S t/m E

2.3 Stamselectie

2.3.1 Opbouw van het systeem

De pootaardappelteelt is voor een groot deel gebaseerd op stamselectie, waarbij gestart wordt met het selecteren van uitgangsstammen. Daarnaast is introductie mogelijk via vitro-materiaal, zoals miniknollen en vitroplantjes.

Het schema is als volgt:

Stamsselectie schema

	1	2	3	4	5	6
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Op het stam selectiebedrijf	Uitgangsstam of Vitro-materiaal	1-j. stam goed →	2-j. stam goed →	3-j. stam goed →	4-j. stam goed →	5-j.* stam goed
Maximale klasse bij aflevering	Prebasis	Prebasis	↓ S	↓ S	↓ S	↓ S

* uitsluitend traditionele niet gemengde stammen worden als 5-jarige stam geaccepteerd.

Goedgekeurde 2, 3, 4 en 5-jarige stammen kunnen als S worden gecertificeerd als een monster van deze stammen op het centraal stammenveld van de NAK is beoordeeld.

2.3.2 Uitgangsstammen

Uitgangsstammen mogen worden genomen uit alle op het eigen bedrijf aanwezige (voor keuring aangegeven) percelen of zijn gegroeid uit geselecteerde knollen, genomen uit opbrengst van een goedgekeurde 1-jarige stam. Een kweker of vertegenwoordiger mag uitgangsstammen uit al het door hem geteelde materiaal van zijn ras kiezen. Op verzoek van een kweker mag een teler uitgangsstammen nemen uit kwekersmateriaal (rassen die nog geen positie op de rassenlijst hebben) .

De uitgangsstammen moeten na afloop van de veldkeuring vóór **1 februari** zijn opgegeven voor uiteindelijke registratie. Alleen de geregistreerde stammen kunnen het volgende jaar voor keuring worden aangenomen.

2.3.3 Scheidingen bij stammenselectie

Scheidingen tussen stammen:

- 1 en 2-jarige stammen onderling en ten opzichte van oudere stammen: geen scheiding
- 3, 4 en 5-jarige stammen onderling: 3 meter onbeplant van het voorste en achterste gedeelte van de grensrijen.

Scheidingen tussen stammen en andere percelen: zie 2.2.4.

2.3.4 Keuring

De keuring van stammen bestaat uit:

- veldkeuring
- beoordeling op centraal stammenveld.

Voor stammen gelden in de veldkeuring dezelfde eisen als voor de klasse S.

Op het centraal stammenveld wordt beoordeeld of de stam overeenkomt met het algemeen bekende type van het ras. Hiervoor worden monsters genomen van 2-jarige stammen. Op verzoek kunnen 1-jarige stammen worden bemonsterd, zodat een jaar later aflevering als S (2-jarige stam) mogelijk is. Stammen van een afwijkend type worden niet goedgekeurd voor verdere vermeerdering als stam.

De te velde goedgekeurde 2-, 3-, 4-, en 5-jarige stammen worden voorlopig in de klasse S geplaatst. De 1- en 2-jarige stammen, die niet op type zijn beoordeeld, worden niet in een klasse geplaatst, maar goedgekeurd voor verdere vermeerdering als stam of maximaal als klasse A afgeleverd. Definitieve plaatsing in de klasse vindt plaats op basis van de resultaten van de type-beoordeling, de veldkeuring en de nacontrole.

2.3.5 Samenvoeging van stammen

Stammen mogen worden samengevoegd, als de stammen van hetzelfde uitgangsjaar zijn.

Het samenvoegen van stammen is meerdere malen in de vermeerderingscyclus van een stam toegestaan. Een samengevoegde stam wordt met de letter 'M' geregistreerd. Bij samenvoeging van stammen met verschillende uitgangsjaren kan maximaal de klasse SE worden behaald.

2.3.6 Overdracht van stammen

Overdracht van niet S-waardige stammen is uitsluitend mogelijk middels certificering als prebasispootgoed. Deze certificering vindt plaats met een verzamelcertificaat op naam van de ontvanger. Bij deze certificering zijn de partijkeuringsnormen niet van toepassing.

Bij certificering van S-waardige stammen vindt op verzoek van de kweker of producent geen versnelde afkap plaats bij de volgende aangifte. Dit verzoek dient de kweker of producent in te dienen bij de NAK-administratie.

2.4 Veldkeuring

2.4.1 Algemene bepalingen

Percelen worden minimaal twee keer gekeurd. De 1- en 2-jarige stammen worden minimaal één keer gekeurd. Op vrijwillige basis kan bladonderzoek worden uitgevoerd. **De keuring wordt zodanig ingericht dat percelen met symptomen als gevolg van Erwinia tijdig worden onderschept. De aandacht gaat vooral uit naar percelen waarin (regelmatig) wordt geselecteerd.**

Het tijdstip van de tweede keuring en eventueel volgende keuringen wordt mede bepaald door het resultaat van de eerste keuring en gegevens met betrekking tot de herkomst.

Voor late percelen die aan het einde van de eerste keuringsperiode niet keurbaar zijn, geldt een nacontrole.

Tijdens de keuring kan de teler verzoeken een perceel in een lagere klasse te plaatsen.

De uitslag van de veldkeuring heeft een voorlopig karakter. De definitieve uitslag wordt verkregen zodra de resultaten van de nacontrole op virusziekten bekend zijn.

Een perceel pootaardappelen dat tijdens de veldkeuring in klasse wordt verlaagd of afgekeurd, kan in bepaalde gevallen voor eigen gebruik in de oorspronkelijke klasse worden goedgekeurd.

Goedkeuring voor eigen gebruik tijdens de veldkeuring is mogelijk als de gezondheidstoestand van het perceel aan alle voor deze hogere klasse gestelde eisen voldoet. Hierbij gaat het om de virusziekten en de bacterieziekten.

Een perceel wordt beoordeeld naar het slechtste gedeelte. Een perceel kan worden gesplitst, als er afwijkingen worden geconstateerd die slechts op een gedeelte van het perceel betrekking hebben en die geen verband houden met de gezondheidstoestand.

2.4.2 Keuringseisen

Er wordt gekeurd op:

- rasechtheid
- raszuiverheid
- ziekten die met de knol overgaan
- andere factoren

Raszuiverheid

De normen voor vermenging en opslag zijn:

Klasse	opslag zelfde ras	vermenging/opslag ander ras
S	0,025% *	0
SE	0,05% *	0
E	0,1% *	0
A	niet van toepassing	0,05% (waarvan maximaal 0,01% vermenging)
C	niet van toepassing.	0,5% waarvan maximaal 0,2 % vermenging)

* opslag van hetzelfde ras wordt beschouwd als bont. (mozaïek zieke planten)

* tijdens de eerste keuring is sporadisch (max. 5 planten/ha.) vermenging toegestaan.

Percelen die wegens vermenging of opslag bij de eerste keuring zijn verlaagd kunnen na opzuivering bij de tweede keuring in de oorspronkelijke klasse worden geplaatst.

Bij verlaging wegens vermenging of opslag bij de tweede en volgende keuring, kan na selectie door middel van een extra keuring het perceel terug worden geplaatst in de oorspronkelijke klasse. Extra keuring is mogelijk zolang het perceel naar het oordeel van keurmeester goed te beoordelen is.

Ziekten

Bij de beoordeling van de gezondheidstoestand wordt de mate van optreden van de volgende ziekten vastgesteld:

- virusziekten (bladrol, mozaïek, stengelbont en aucubabont)
- ringvuur (*Verticillium alboatrum*)
- zwartbenigheid en stengelnatrot (*Erwinia* spp.)

Voor de beoordeling op deze ziekten gelden de toleranties in de volgende tabel.

Viruszieke planten moeten zo spoedig mogelijk verwijderd worden, zodat geen besmetting door bladluizen kan plaatsvinden.

Toleranties veldkeuring

	KLASSE				
	S	SE	E	A	C/GW
Zwaar mozaïek/ Bladrol*	0,025%	0,05%	0,1%	0,25%	2%
Licht mozaïek*	0,025%	0,05%	0,1%	2%	10%
Totaal maximaal.	0,025%	0,05%	0,1%	2%	10%
Stengelbont/ Aucubont	0,25%	0,25%	0,5%	--	--
Ringvuur (Verticillium alboatrum)	2%	2%	3%	4%	--
Bacterieziekten (Erwinia spp.)	0	0	0**	0,03%	0,10%

* Voor mozaïek en bladrol geldt bij de eerste keuring een dubbele tolerantie.

** Tolerantie van 1 zieke plant bij de eerste keuring.

Voor percelen pootaardappelen waarover onvoldoende zekerheid bestaat of er sprake is van een aantasting door bacterieziekten, kan een selectieverbod van maximaal een week worden opgelegd. Een selectieverbod kan meerdere keren worden opgelegd.

Andere factoren

Hierbij wordt gelet op:

- vroegheid en gelijkmatigheid van het gewas
- besmettingsgevaar van de omgeving
- besmettingsgevaar van het perceel (gebreksziekten, geilheid)
- opslag
- het primair optreden van virusziekten
- onderzeeërs, Rhizoctonia of beschadigingen door droogte, hagel, nachtvorst, wantsen en gewasbeschermingsmiddelen.

Deze factoren kunnen aanleiding zijn om een perceel af te keuren, te verlagen of uitsluitend voor eigen gebruik goed te keuren.

2.4.3 Selectie

Het uitgangspunt is: zo vroeg mogelijk beginnen met selectie en hiermee doorgaan. Bij het selecteren moeten de zieke en afwijkende planten voorzichtig en volledig (inclusief knollen) **uit de grond worden gestoken**. Ook gedeeltelijk aangetaste planten moeten volledig verwijderd worden. Bij onzorgvuldige selectie kan het perceel in een lagere klasse worden geplaatst of afgekeurd.

2.4.4 Loofvernietigingsdata

De vaste commissie stelt elk jaar de volgende loofvernietigingsdata vast:

- een adviesdatum voor de klasse S, SE en E
- een adviesdatum voor de klassen A en C

Voor alle klassen kunnen bij calamiteiten einddata worden vastgesteld.

De loofvernietigingsdata worden via circulaire en internet bekendgemaakt.

De rassen zijn ingedeeld in 2 rooigroepen op basis van meerjarige resultaten van de nacontrole. **Voor de indeling zie bijlage B.**

Elk keurmeestergebied is op de bevestiging van de aangifte met een code aangegeven. Bij de eerste circulaire met loofvernietigingsdata wordt aangegeven welke codes aan welk gebied zijn gekoppeld. In geval van twijfel over de gebiedsindeling is het verstandig met de keurmeester of met het kantoor in Emmeloord contact op te nemen.

Percelen, waarvan het loof op de gestelde adviesdatum niet of niet voldoende is vernietigd, blijven in de keuring met behoud van de klasse.

Voor de loofvernietiging gelden de volgende regels:

- De teler moet minimaal 2 x 24 uur van tevoren (een zondag niet inbegrepen) de keurmeester waarschuwen en toestemming vragen voor loofvernietiging. Als begonnen wordt met loofvernietiging voordat de keurmeester toestemming heeft gegeven, kan deze het perceel in klasse verlagen of afkeuren.
- Na toestemming tot loofvernietiging moet hiermee binnen 2 x 24 uur begonnen worden. Zo niet, dan kan het perceel opnieuw worden gekeurd.
- Het loof moet binnen 12 dagen na het beginnen met de loofvernietiging zijn afgestorven. Deze termijn geldt ook wanneer meer dan 12 dagen vóór de loofvernietigingsdatum met de loofvernietiging is begonnen.
- De loofvernietiging moet volledig zijn en nieuwe uitloop (hergroei) van enige betekenis mag niet optreden. Bij onvolledige loofvernietiging of optreden van hergroei kan het perceel in klasse worden verlaagd, of een verplichte nacontrole worden opgelegd.

De keuring wordt voortgezet totdat het perceel volledig is gerooid. De definitieve klasse is afhankelijk van de nacontrole.

2.4.5 Nacontrole

Er geldt een verplichte nacontrole voor S en SE en voor alle klassen van de symptoomloze rassen Asterix, Berber, Estima, Seresta en Starga. Voor de overige klassen stelt de vaste commissie tijdens het seizoen vast of ontheffing mogelijk is. Eventuele ontheffing wordt bekend gemaakt via circulaire en internet. Bij overschrijding van de adviesdatum vindt altijd nacontrole plaats.

De nacontrole op virusziekten kan op verzoek van de teler achterwege gelaten worden. Het perceel krijgt dan uitsluitend een eigen gebruiksklasse en kan afgeleverd worden in de eerst volgende klasse waarvoor ontheffing van nacontrole geldt.

Monstergrootte

Klasse S t/m E: 220 knollen per perceel van max. 6 ha.

Klasse A en C: 110 knollen per perceel van max. 6 ha.

Voor percelen en samenvoegingen die groter zijn dan 6 ha, wordt een extra monster voor elke 6 ha genomen.

Bij de nacontrole zijn de rassen ingedeeld in drie groepen:

- normaal kiemende rassen
- moeilijk kiemende rassen
- zeer moeilijk kiemende rassen

Van de normaal kiemende rassen wordt het onderzoek 1 week na binnenkomst gestart.

De moeilijk kiemende rassen en de meeste zeer moeilijk kiemende rassen worden minimaal 9 dagen bewaard voordat het onderzoek start. Van de zeer moeilijk kiemende rassen wordt een groter monster genomen. Deze maatregel is noodzakelijk om een betrouwbaar onderzoek te verkrijgen. Een lijst van moeilijk en zeer moeilijk kiemende rassen is opgenomen in bijlage C. Voor de vroege export kan met behulp van PCR worden getoetst.

Op de volgende klassen vinden bepaalde virusonderzoeken¹⁾ plaats:

Klassen S en SE :Y-, X-, S-, en A-virus

Klasse E :Y-, en A-virus

Klassen A en C :Y-, en A-virus

A-virus: alleen rassen met resistentiecijfer 5,5 of lager of waarvan nog geen cijfers bekend zijn.

Normen nacontrole

Monster-grootte	Definitieve klasse bij maximaal aantal zieke planten				
	S	SE	E	A	C
100	-	-	-	5	10
200	0	1	2	11	20
300	1	2	3	18	30
400	2	3	4	24	40
>400	Max. 0.5%	max. 0,75%	Max .1 %	Max. 6%	Max. 10%

Groter monster

Op verzoek van de teler kan een groter monster worden onderzocht. De monsters worden in dat geval vergroot met 110 knollen of een veelvoud hiervan tot maximaal 880 knollen per (samengevoegde) partij. Dit grotere monster is bepalend voor de definitieve uitslag.

Onderzoek bruinrot/ringrot

Van alle percelen pootgoed, uitgezonderd pootgoed dat in de ATR-regeling valt, wordt een monster van 200 knollen genomen voor onderzoek op de quarantaineziekten bruinrot en ringrot. Voor zover mogelijk wordt de bemonstering gecombineerd met de bemonstering nacontrole.

¹⁾ De vaste commissie kan toetsing op bladrol voorschrijven. Er wordt niet op S-virus getoetst in geval van PCR.

Samenvoegingsregels.

Vanwege de gecombineerde bemonstering voor nacontrole en bruinrot/ringrot, zijn de samenvoegingsregels voor beide onderzoeken gelijk getrokken.

Samengevoegd bemonsteren is mogelijk voor percelen van: hetzelfde ras, dezelfde voorlopige klasse en geteeld op dezelfde aaneengesloten locatie.

Onder bovenstaande voorwaarden mag maximaal tot 6 ha worden samengevoegd, waarbij 1 monster wordt genomen.

Onderzoek Meloïdogine chitwoodi en fallax.

Van pootgoedpercelen, die binnen de zgn. cirkels zijn geteeld, wordt na de oogst een monster van 200 knollen genomen voor onderzoek.

Nacontrole en heronderzoek

Als een teler het niet eens is met de uitslag van de nacontrole kan een heronderzoek worden aangevraagd. Een heronderzoek kan worden aangevraagd binnen twee werkdagen volgend op de dag waarop de uitslag is ontvangen. Bij de bepaling van de uitslag worden de resultaten van het heronderzoek en het eerste onderzoek meegewogen.

Een heronderzoek na samenvoeging kan alleen op een identieke samenvoeging plaatsvinden. (ook als dit samengevoegd bemonsterd van een niet fysieke samenvoeging betreft).

Ook voor heronderzoek geldt een maximum van 880 knollen.

2.4.6 Berichtgeving aan de teler

a. Resultaat veldkeuring

Als er bij de veldkeuring niet wordt verlaagd of afgekeurd, volgt, met uitzondering van de eerste keuring, hiervan geen bericht. Bij klasseverlaging of afkeuring krijgt de teler hiervan direct schriftelijk bericht van de keurmeester.

b. Resultaat laboratoriumonderzoek

De teler krijgt schriftelijk bericht van de resultaten van het laboratoriumonderzoek.

c. Resultaat na loofvernietiging

Als van een perceel het loof afdoende is vernietigd, ontvangt de teler van elk perceel bericht.

Informatie over de veldkeuring en het laboratoriumonderzoek wordt alleen aan derden verstrekt als de teler hiervoor een machtiging heeft getekend.

2.5 Vervoer, opslag en bewerking van de oogst

2.5.1 Vervoer

Zonder toestemming van de keurmeester mogen goedgekeurde poot aardappelen alleen vervoerd worden naar de bij het bedrijf behorende gebouwen. Voor vervoer naar een buiten het eigen bedrijf gelegen opslagplaats of sorteerinrichting is een transportdocument nodig.

Het transportdocument bestaat uit een digitale melding in de partijkeuringsadministratie van de NAK. U dient elke verplaatsing van een partij pootgoed vroegtijdig aan de keurmeester te melden, zodat de gegevens tijdig bij de ontvangende keurmeester en op de administratie bekend zijn. Ontvangers worden digitaal van gegevens van de ontvangen partijen voorzien. Zo lang deze gegevens niet zijn vermeld, kan de ontvanger geen certificaten aanvragen.

2.5.2 Opslag

Elke partij moet apart worden opgeslagen. Wel mogen netten als scheiding gebruikt worden voor partijen van hetzelfde ras of van rassen met een duidelijk verschil in schilkleur.

Alle partijen die ongecertificeerd zijn opgeslagen, moeten voorzien zijn van een identificatie, waarop de gegevens: ras, klasse, telernummer, sortering en grootte van de partij zijn vermeld. Een plattegrond van de opgeslagen partijen moet aanwezig zijn.

In de ruimten van bewerkingsinrichtingen mag zonder toestemming van de keurmeester geen opslag plaatsvinden van afgekeurde of niet-gekeurde pootaardappelen.

In ruimten waarin met kiemremmende stoffen (met uitzondering van karvon) is gewerkt of waarin nog resten van kiemremmende middelen (met uitzondering van karvon) kunnen voorkomen, mogen geen pootaardappelen worden opgeslagen.

Als kan worden aangetoond, dat er geen gevaar voor kieming aanwezig is, kan een uitzondering worden gemaakt.

Als partijen van een verschillende klasse worden samengevoegd (van een teler), krijgt de samengevoegde partij de klasse van de laagste deelpartij.

2.5.3 Bewerking

Tijdens de bewerking van een partij mogen zonder toestemming van de keurmeester geen andere partijen in dezelfde ruimte worden bewerkt. Als een partij wordt bewerkt in een ruimte waar meer partijen pootaardappelen zijn opgeslagen, moeten de boxen van de andere partijen gesloten zijn. Om controle op het werk mogelijk te maken moet de keurmeester op tijd worden ingelicht wanneer met het bewerken van een partij wordt begonnen.

Overige eisen bij het sorteren van een partij:

1. Een partij moet de natuurlijke sortering behouden zoals het perceel die heeft opgeleverd.
2. Bij het sorteren mogen alleen knollen met ziekten of gebreken uit de partij worden verwijderd. Er mogen geen aardappelen aan de partij worden toegevoegd.
3. Als een partij in sorteringen is gesplitst, is het niet toegestaan deze sorteringen weer samen te voegen zonder toestemming van de keurmeester.
4. Is van een deel van een partij in een bepaalde maat gesorteerd, dan mag de rest van dit deel niet meer bij de partij worden gevoegd.

De sortering moet aan de volgende maten voldoen:

- a. tussen 25 mm en 35 mm is elke maatsortering toegestaan (bijvoorbeeld 25/32);
- b. bij een ondermaat < 35 mm en een bovenmaat > 35 mm moet de bovenmaat deelbaar zijn door 5 (bijvoorbeeld 31/40);
- c. bij alle sorteringen vanaf 35 mm, moet zowel de ondermaat als de bovenmaat door 5 deelbaar zijn (bijvoorbeeld. 35/45, 35/60, 40/55).

2.6 Partijkeuring en certificering

2.6.1 Partijkeuring

De partijkeuring vindt plaats als een partij geheel of gedeeltelijk gesorteerd is. Aflevering van een partij mag alleen plaatsvinden nadat de keurmeester daarvoor toestemming heeft gegeven.

De teler is verplicht, alle mogelijke medewerking te verlenen, die nodig is voor een doeltreffend toezicht en een vlotte uitvoering van de keuring.

Bij de partijkeuring wordt onder andere gelet op:

- het voorkomen van ziekten en afwijkingen

- het gewicht
- de sortering
- de hoedanigheid (partij moet redelijk droog zijn)
- kiemlengte: partijen die zwaar gekiemd zijn (kiemlengte meer dan 2 cm) komen niet in aanmerking voor certificering in de klasse S en SE
- rhizoctonia: voor certificering komen partijen in aanmerking met een lichte aantasting van sclerotiën.

Een overzicht van de toleranties voor ziekten en gebreken is opgenomen in bijlage D.

AM (aardappelmoehed)

Uitsluitend van partijen pootgoed bestemd voor landen die extra eisen stellen op het gebied van AM, wordt een hormonster genomen voor onderzoek op AM.

2.6.2 Samenvoeging van partijen

Het samenvoegen van goedgekeurde partijen van hetzelfde telernummer en ras is toegestaan. Worden daarbij partijen van verschillende klassen samengevoegd, dan wordt de laagste klasse van deze partijen aangehouden. Partijen die niet aan de partijkeuringseisen voldoen, mogen niet worden samengevoegd met andere partijen.

Het samenvoegen en certificeren van partijen van verschillende telernummers is niet toegestaan.

2.6.3 Certificering

Pootaardappelen moeten altijd worden verpakt in nieuwe zakken. Voor de klasse C geldt, dat de zakken met nieuw gelijk te stellen zijn. Het moeten specifieke pootaardappelzakken zijn, waarop geen onjuiste of misleidende aanduidingen mogen voorkomen.

Bij het aanvragen van certificaten (tel. 0527-635444, fax 0527-635411/412 of e-mail: admpotal@nak.nl) moeten de volgende gegevens worden opgegeven:

- naam en telernummer
- ras en klasse, bij de klasse S en SE ook de stamaanduiding
- aantal certificaten per sortering
- verpakkingswijze
- machinaal of met de hand dichtnaaien
- gewicht per verpakkingseenheid
- eventuele afwijkingen, bijvoorbeeld. 'certified seed' of 'E wordt als A gecertificeerd'
- plaats waar de partij ligt opgeslagen, (als dit niet op het eigen bedrijf is)
- gesneden of ongesneden certificaten

Voor exportpartijen buiten de EU:

- bestemming, exporteur, perceelsnummer(s) en eventuele referentiecode.

Op verzoek worden de volgende gegevens op het certificaat vermeld:

- behandeling met een chemisch middel (werkzame stof). Als de behandeling niet op het certificaat wordt vermeld dan moet dit op de verpakking of extra label gebeuren
- teeltwijze bijv. 'BD geteeld' of 'EKO geteeld'
- de naam van de provincie waar de partij is geteeld
- voorlooptekst in andere taal
- perceelsnummer.

De certificaten kunnen worden gebruikt tot 4 weken vanaf de op het certificaat vermelde datum.

Exportinspectie.

De exportinspecties voor landen buiten de EU worden in principe meegenomen bij de normale partijkeuring (combikeuring). De keurmeester legt de detailgegevens hiervoor vast bij de keuring. Het is in dit kader van belang dat de certificaten op nummervolgorde worden gebruikt. Partijen worden voor export vrijgegeven op basis van het laatst gebruikte certificaatnummer. De benodigde AM-bemonstering voor het betreffende land wordt automatisch meegenomen.

De vastgelegde keuringsgegevens blijven 17 dagen geldig voor het aanvragen van een fyto-certificaat door de exporteur.

Wanneer deze termijn is overschreden, dient de exporteur een aparte keuring op de gereedstaande partij aan te vragen. Hetzelfde geldt voor een partij, die in eerste instantie voor een bestemming binnen de EU, is gekeurd.

Verzamelcertificaten moeten bij de keurmeester aangevraagd worden (zie ook 2.6.4).

Bij het gebruik van de certificaten moet rekening worden gehouden met de volgende punten:

- a. Met de hand dichtgemaakte zakken en big bags moeten voorzien worden van een aanhangcertificaat (met oog) en een plombe en aantrekzegel.
- b. Voor machinaal dichtgemaakte zakken wordt een doornaaicertificaat (zonder oog) gebruikt. Er wordt in dit geval geen plombe aangebracht. Deze certificaten zijn bestemd voor eenmalig gebruik, het tweemaal dichtnaaien is niet toegestaan. Bij hercertificering moeten dan ook nieuwe certificaten worden gebruikt. Het aannaaien moet zo plaatsvinden dat ook na het afscheuren alle partijgegevens nog duidelijk leesbaar zijn.
- c. Voor houten kratten wordt een doornaaicertificaat gebruikt, dat met 4 nieten op de zijkant van de kist wordt aangebracht.
- d. Voor zelfsluitende kunststof kratten wordt een plakcertificaat op de deksel aangebracht.
- e. De certificaten moeten in volgorde van nummering worden gebruikt. Certificaten mogen nooit onbeheerd in de werkruimte achterblijven. De houder van de partij is verantwoordelijk voor het juiste beheer van de certificaten. Certificaten die 4 weken na de vermelde datum nog niet zijn gebruikt, moeten ingeleverd en vervangen worden door andere met een nieuwe datum.

2.6.4 Verzamelcertificaten

Afgifte van verzamelcertificaten kan alleen bij aflevering direct aan de eindgebruiker in Nederland. Het verzamelcertificaat komt op naam van de gebruiker van de pootaardappelen. Op verzamelcertificaat gecertificeerde en afgeleverde partijen kunnen later niet opnieuw worden gecertificeerd.

In de volgende gevallen kan het verzamelcertificaat worden gebruikt:

1. Partijen die aan de normale keuringseisen voldoen, maar bij aflevering op verzoek van de aangeslotene niet van certificaten worden voorzien en die bestemd zijn voor aflevering binnen Nederland.
2. Partijen van de klassen S, SE, E en A die niet aan de normale partijkeuringseisen voldoen in verband met groene knollen, ontvelde knollen of te veel met schurft bezette knollen, maar nog wel aan de normen van de klasse C, kunnen in de oorspronkelijke klasse op verzamelcertificaten worden gecertificeerd met de vermelding 'Waardering II'. Dergelijke partijen kunnen ook in het verkeer worden gebracht als klasse C voorzien van een gewoon certificaat.

Bedrijven kunnen voor partijen die op transportdocument zijn aangeleverd onder bepaalde voorwaarden verzamelcertificaten zelf invullen en verstrekken.

2.6.5 Transportdocument

Voor het vervoer van nog niet gecertificeerde partijen pootaardappelen in bulk naar een aangesloten bewerker is een transportdocument nodig. De ontvanger mag niet de eindgebruiker zijn. Het transportdocument moet bij de keurmeester worden aangevraagd en wordt per partij afgegeven. Bij de aanvraag van een transportdocument voor bewerkte partijen wordt er van uitgegaan dat de partij moet worden gekeurd (betekent: berekening van certificeringskosten), tenzij de aanvrager anders verzoekt.

2.6.6 Certificering in bulk

Certificering van pootaardappelen in bulk is alleen toegestaan als de bulkeenheid van de buitenzijden goed afsluitbaar is. Elke eenheid wordt voorzien van een certificaat en plombe.

3 Keuring van granen, peulvruchten en fijne zaden

3.1 Inleiding

De percelen worden ingedeeld in de categorieën prebasiszaad, basiszaad en gecertificeerd zaad. Onderstaand schema geeft de generatie-indeling per gewas weer:

Categorieën	Gewassen
Prebasiszaad	Alle
Basiszaad*	Alle
Gecertificeerd zaad 1 ^e vermeerdering	Alle
Gecertificeerd zaad 2 ^e vermeerdering	Tarwe, gerst haver, triticale, erwten, veldbonen en vlas
Gecertificeerd zaad 3 ^e vermeerdering	Vezelvlas

* Bij vlas wordt basiszaad onderverdeeld in SE en E

De indeling is afhankelijk van:

- de generatie van het gebruikte uitgangsmateriaal
- het resultaat van de voorcontrole
- het resultaat van de veldkeuring

Percelen tarwe, gerst, haver, Japanse haver (*Avena strigosa*) triticale, erwten, vlas en veldbonen waarvoor gecertificeerd zaad

1^e vermeerdering is gebruikt, worden alleen voor de keuring aangenomen, als een monster van de betreffende partij op het NAK-controlelevel is uitgezaaid.

3.2 Aangifte

3.2.1 Tijdstip en wijze

De aangifte vindt plaats door middel van aangifteformulieren die worden toegestuurd. Dit gebeurt op basis van de informatie die de bewerkers aan de NAK verstrekken of op basis van de aangifte van vorig jaar. De uiterste data voor de aangifte zijn:

Gewas	Datum
Winterkoolzaad	1 maart
Karwij	15 april
Maïs	15 mei
Stambonen en vezelhennepe	1 juni
Overige gewassen	1 mei

Aangiften na deze data kunnen worden geaccepteerd tegen een verhoogd tarief.

De certificaten van het gebruikte zaai zaad moeten samen met de aangifte worden ingeleverd.

3.2.2 Perceelsaanduidingen

Bij de ingang van elk perceel moet vóór het begin van de veldkeuring een perceelbordje worden geplaatst. De NAK verstrekt deze bordjes. Het bordje moet vanaf de weg duidelijk zichtbaar zijn.

3.2.3 Perceelsscheidingen

Tussen het keuringsperceel en aangrenzende percelen moet een scheiding bestaan van:

- Prebasiszaad en basiszaad : 1 meter
- Gecertificeerd zaad : 50 cm
- Veldbonen : 3 meter onbeplant van de voorste en de achterste rij

3.3 Veldkeuring

3.3.1 Algemeen

De keuring vindt plaats op het moment dat de verschillende eigenschappen van het gewas goed zijn te beoordelen.

Aantal keuringen granen, peulvruchten en fijne zaden

De voor keuring aangegeven percelen moeten tenminste het hieronder aangegeven aantal malen zijn beoordeeld:

Soort en categorie	Aantal beoordelingen
Granen en veldbonen: <ul style="list-style-type: none">• Prebasiszaad en basiszaad• Gecertificeerd zaad¹⁾	2x 1x
Landbouwstambonen, mosterd en karwij	2x
Koolzaad	3x
Erwten, vlas en blauwmaanzaad	1x
Hybride maïs <ul style="list-style-type: none">- Ingeteelde lijnen en enkele hybriden- Dubbele hybriden	4x 3x
Overige gewassen	1x

- 1) Geldt voor granen alleen bij de veldkeuring wanneer tevens rekening wordt gehouden met de op het centrale controleveld aangelegde controlecultuur.

Er wordt gekeurd op:

- Rasechtheid
- Raszuiverheid
- Plantenziekten die met het zaad kunnen overgaan
- Onkruiden en vermengingen
- Isolatieafstanden bij kruisbestuivende gewassen
- Scheidingen

Splitsing van percelen is toegestaan, behalve als het gaat om zaadoverdraagbare ziekten en wilde haver. Een perceel moet zo worden gesplitst dat het een aangesloten geheel blijft.

3.3.2 Veldkeuring granen en peulvruchten

a. Raszuiverheid

Bij de beoordeling van de raszuiverheid wordt gelet op planten die duidelijk afwijken. Selectie op rasafwijkende planten is mogelijk; bij kruisbestuivende gewassen moet de selectie vóór de bloei plaatsvinden.

Normen zelfbestuivende granen en peulvruchten:

Categorie	Maximaal aantal duidelijke rasafwijkende planten per are		
	Tarwe Gerst Haver	Triticale	Peulvruchten
Prebasiszaad	2	4	2
Basiszaad	7	10	5
Gecertificeerd zaad 1 ^e vermeerdering	15	30	15
Gecertificeerd zaad 2 ^e vermeerdering	30	60	30

Normen kruisbestuivende gewassen:

Categorie	Maximaal aantal afwijkende planten per are
Prebasis- en basiszaad	3
Gecertificeerd zaad	10

b. Plantenziekten

Bij de keuring op zaadoverdraagbare plantenziekten wordt gelet op steenbrand, stuifbrand, strepenziekte in granen en vroege verbruining in erwten.

Normen aantal zieke planten:

Ziekte	Prebasiszaad en basiszaad	Gecertificeerd zaad
Steenbrand (tarwe, gerst, triticale)	1 per 5 are	1 per 1 are
Stuifbrand (tarwe, gerst, triticale)	1 per 1 are	6 per 1 are
Stuifbrand (haver)	1 per 2 are	3 per 1 are
Strepenziekte (gerst)	1 per 5 are	2 per 1 are
Vroege verbruining (erwten)	0	3 per 1 are

N.B.: Planten die door stuifbrand of vroege verbruining zijn aangetast mogen niet worden verwijderd.

c. Onkruiden en vermengingen

Er wordt vooral gelet op onkruiden en vermengingen waarvan de zaden moeilijk uitschoonbaar zijn. Voor **wilde haver** in granen geldt een nulnorm. Bij gecertificeerd zaad van tarwe, rogge, gerst en triticale is een extra keuring mogelijk indien niet meer dan 2 planten wilde haver per ha. zijn aangetroffen.

Voor vermenging van graan in graan gelden de volgende normen:

Categorie	Maximaal aantal planten van andere gewassen
Prebasis- en basiszaad	1 per 5 are
Gecertificeerd zaad	2 per 1 are
Voorwaardelijke goedkeuring	6 per 1 are

d. Isolatieafstanden

Rogge, kanariezaad, karwij, koolzaad en mosterdzaad worden als kruisbestuivende gewassen gekeurd. Voor rassen van hetzelfde gewas en andere gewassen die gevaar voor kruisbestuiving opleveren, gelden de volgende isolatieafstanden:

Gewas	Prebasis- en Basiszaad	Gecertificeerd zaad
Rogge	300 m	250 m
Hybride rogge	1000 m ¹⁾	500 m
Triticale	50 m	20 m
Kanariezaad	300 m	250 m
Karwij	400 m	200 m
Koolzaad		
- Conventionele rassen	200 m	100 m
- Hybride rassen	500 m	300 m
Mosterd	400 m	200 m
Maïs	200 m	200 m
Veldbonen	200 m	100 m
Blauwmaanzaad	50 m	50 m
Stambonen	50 m	50 m
Vezelhennep:		
- Eenhuizig	5000 m	1000 m
- Tweehuizig	400 m	200 m

¹⁾ bij 'hersteller' 600 m.

Een perceel winterrogge dat op minder dan 300 m., respectievelijk 250 m. van zomerrogge groeit of omgekeerd, kan worden goedgekeurd als ze niet gelijktijdig bloeien en de afstand tenminste 80 m. is. De minimumafstanden hoeven niet in acht te worden genomen, indien er naar het oordeel van de keurmeester voldoende bescherming tegen kruisbestuiving aanwezig is (b.v. een strook bos).

3.3.3 Veldkeuring vlas

Bij de keuring op raszuiverheid wordt vooral gelet op planten met een afwijkende bloemkleur. De normen voor bloemkleur zijn:

Te keuren als	Aantal planten met afwijkende bloemkleur per are
Prebasiszaad	5
Basiszaad SE	5
Basiszaad E	10
Gecertificeerd zaad 1 ^e verm.	20
Gecertificeerd zaad 2 ^e verm.	50
Gecertificeerd zaad 3 ^e verm.	100

Daarnaast wordt gelet op de volgende kenmerken:

- lengte van plant
- bloemvorm
- bloemgrootte
- kleurschakering van de kroonbladeren
- het al dan niet gevlekt zijn van de kelkbladen
- beharing van de valse tussenschotten in de zaadbol.

Onkruiden waarop wordt gelet zijn: wilde haver, duist, perzikkruid en vlasdolik.

Voor de keuring op de lengte, bloemvorm, bloemgrootte, kleurschakering bloem, gevlektheid van de kelkbladen, de beharing van de valse tussenschoten, gelden de volgende normen:

Te keuren als:	Monstergrootte	Maximaal aantal rasafwijkende planten
Prebasiszaad	500	2
Basiszaad SE	500	2
Basiszaad E	250	2
Gecert. zaad 1 ^e verm	200	4
Gecert. zaad 2 ^e verm	100	3
Gecert. zaad 3 ^e verm	100	3

De beharing van de valse tussenschotten moet op het laboratorium aan de rijpe bollen worden beoordeeld. Bij percelen C1, C2 en C3 moet dit onderzoek niet worden uitgevoerd, tenzij het gebruikt uitgangsmateriaal in het buitenland is geteeld of is afgerepeld.

3.4 Erkennung veldkeuring

Bedrijfskeurmeesters mogen percelen gecertificeerd zaad van zaaizaden zelf keuren.

Voorwaarde is dat de NAK de keurmeester heeft erkend voor deze veldkeuring.

Bij deze erkende veldkeuring regelt het zaadbedrijf de aangifte, voert de veldkeuringen uit en is het verantwoordelijk voor de identificatie van het vervoer.

Als controle op de erkende veldkeuring beoordeelt de NAK minimaal 5% van de percelen.

De veldwaarnemingen van de erkende keurmeester worden vastgelegd op een document van de zaadfirma. Als een teler het niet eens is met de uitslag van de veldkeuring, kan de NAK een herkeuring uitvoeren. De uitslag van deze herkeuring is doorslaggevend. Voor het vervoer van het geogoste zaad stelt de zaadfirma de grijze vervoerlabels ter beschikking.

3.5 Vervoer, opslag en bewerking

3.5.1 Vervoer van granen en peulvruchten

a. Vervoer zonder transportdocument

Vervoer zonder transportdocument is mogelijk als bij de aangifte de bestemming van het zaad wordt opgegeven. In dit geval wordt elke verpakkingseenheid voorzien van een vervoerslabel (model 14). Bij vervoer in kisten moet de teler aan elke kist een vervoerslabel bevestigen. Bij vervoer van los gestort zaad op een wagen, auto of tankauto gaan de vervoerslabels in de cabine mee met de vracht; bij ontvangst worden ze ingenomen door de bewerker. Bij los vervoer op een wagen, auto of in kisten moet elke vracht gewogen worden.

b. Vervoer met transportdocument

Als de bestemming van het zaad bij de aangifte niet bekend is c.q. niet wordt opgegeven moet het vervoer worden gedekt door een transportdocument. De identificatie van de vervoerseenheden vindt plaats op de wijze zoals hierboven beschreven. De teler moet het transportdocument met de eerste vracht meegeven aan de vervoerder, nadat hij alle gegevens heeft ingevuld en het transportdocument heeft ondertekend.

3.5.2 Vervoer van vlas, zaadbollen en lijnzaad

Ongerepeld vlas, zaadbollen en lijnzaad wordt altijd vervoerd met transportdocument.

De teler moet dit tijdig bij de keurmeester aanvragen; alleen als hij ook bewerker is kan het transportdocument achterwege blijven. Het vervoer vindt op de volgende wijze plaats:

- Aan elke eenheid (rol, baal, pak, kist, etc.) komt een vervoerslabel. Bij los vervoer wordt per vracht één bos van een vervoerslabel voorzien.
- Eén vracht wordt gewogen op een in overleg met de NAK aangewezen weegbrug.
- Bij vervoer naar België moet het transportdocument tenminste twee werkdagen van tevoren worden aangevraagd bij de NAK en dient elke vracht te worden gewogen.
- Bij vervoer van lijnzaad in zakken, kisten of jumbozakken naar België wordt elke eenheid of de vrachtwagen als geheel gesloten met een plombe. Bij vervoer van verschillende generaties op dezelfde auto wordt elke kist en octabin afgedekt.
- Vervoer naar België mag alleen naar erkende repelaars-stockeersders gebeuren.

3.5.3 Opslag en bewerking van vlas en zaadbollen

Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- Het bedrijf moet de keurmeester informeren over de aanvoer en de bewerking.
- Het bedrijf moet een plattegrond van de opgeslagen partijen hebben en een administratie bijhouden.
- Niet gekeurd vlas moet apart worden opgeslagen en in de administratie worden opgenomen.
- Per bewerkinglijn mag maar één partij tegelijk worden bewerkt.
- Bij opslag van losgestorte partijen wordt elke partij geïdentificeerd met een steeketiket.
- Bij opslag en droging in kisten wordt elke kist voorzien van een label.
- Bij droging van losgestorte partijen zaadbollen mogen partijen van hetzelfde ras en generatie in overleg met de keurmeester worden samengevoegd.

3.5.4 Opslag en bewerking van zaaizaden

Zaaizaad mag niet in ruimten worden opgeslagen waar gewerkt is met een kiemremmingsmiddel voor aardappelen. Elke opslageenheid (zak, kist, jumbozak, silo enz.) moet geïdentificeerd zijn met een vervoerslabel. Als zakken op pallets worden gestapeld is één vervoerslabel per pallet voldoende. Samenvoegen van verschillende goedgekeurde partijen van hetzelfde ras is toegestaan.

Ongekeurd materiaal moet in een apart gedeelte van het magazijn worden opgeslagen. Aan elke opslageenheid komt een label met daarop de soortnaam en de aanduiding ‘consumptie’, ‘afvalzaad’ e.d

3.6 Monster- en partijkeuring

De maximale partijgrootte voor geschoonde partijen is:

Granen	30.000 kg.
Erwten en bonen	30.000 kg.
Fijne zaden	10.000 kg.

De maximale partijgrootte voor silo's is 200 ton geschoond zaad. Samengevoegde partijen van verschillende herkomsten moeten goed worden gemengd. Bij de monstername beoordeelt de keurmeester de partij ook op homogeniteit en wilde haver. Niet homogene partijen worden niet bemonsterd. De monsters worden onderzocht op kiemkracht, gezondheid, zuiverheid, vocht, onkruiden en vermengingen.

Voordat een partij wordt ontsmet moet de keurmeester een monster kunnen nemen uit de niet ontsmette partij. Afgekeurde partijen mogen worden bewerkt, geschoond of gedroogd en kunnen daarna opnieuw worden bemonsterd.

3.7 Certificering

Nadat het monster uit de geschoonde partij op alle onderdelen is goedgekeurd, kan certificering plaatsvinden. Granen en fijne zaden kunnen worden gecertificeerd op grond van de resultaten van een monster uit de ongeschoonde partij.

Bij aanvraag van certificaten worden de partijgegevens opgegeven en het type certificaat (aanhang, doornaai of plakcertificaat). Bij ontsmette partijen wordt het woord “ontsmet” op het certificaat gedrukt. Op verzoek van de aangeslotene wordt de naam van de werkzame stof op het certificaat gedrukt.

Het duizendkorrelgewicht van granen, peulvruchten en vezelvlas komt op het certificaat. Bij silopartijen van granen en erwten wordt het gemiddelde duizendkorrelgewicht vermeld. Voorwaarde is dat het verschil tussen het hoogste en het laagste duizendkorrelgewicht van de deelpartijen niet meer dan 3 gram bij granen en 18 gram bij erwten bedraagt. Bij mengpartijen mag het duizendkorrelgewicht worden berekend.

3.8 Certificaten

Afhankelijk van de verpakking vindt de certificering als volgt plaats:

Verpakking	Type certificaat	Opmerkingen
Jute zak: - machinaal genaaid - gekropt	Doornaai Aanhang + NAK-plombe	
Ventielzak	Plakcertificaat	Over ventielsluiting
Papieren zak	Doornaai- of plakcertificaat	In de sluiting Bij papieren zakken mag het certificaat ook op de zak worden gedrukt of geplakt, mits de zak is voorzien van een codering
Jumbozak	Aanhang + NAK-plombe	Gewicht vooraf opgeven of door keurmeester op certificaat laten stempelen Ook een plombe aan de onderkant
Octabins	Plakcertificaat + 2 sluitzegels	
Kisten	Doornaai	Op de kist geniet - bij houten deksel: 2 sluitzegels - bij plastic/canvas hoes: 4 sluitzegels

3.9 Certificering mengsels van granen en groenvoeders

Het is mogelijk om mengsels van granen (gecertificeerd zaad) en groenvoeders (voor groenbemesting) te certificeren. Dit gebeurt met groene certificaten.

Omdat niet altijd van tevoren bekend is welke hoeveelheid als mengsel zal worden afgezet, kunnen bedrijven normale en groene certificaten voor dezelfde partij aanvragen. In dat geval moet per type certificaat een administratie worden bijgehouden.

3.10 Los vervoer van goedgekeurd zaaizaad

Voor los vervoer van goedgekeurd zaaizaad tussen bewerkingsbedrijven gelden de volgende voorwaarden:

- De vrachtwagen of container wordt afgedekt met een zeil en gesloten met plombes.
- Aan elke vracht komt onder één van de plombes een vervoerslabel.
- Per vracht gaat een transportdocument mee met daarop de nummers van de gebruikte plombes.
- Het ontvangende bedrijf neemt het transportdocument en de plombes in en overhandigt die aan de keurmeester.

Los vervoer in kisten, octabins en jumbozakken is alleen toegestaan indien de partij wegens kiemschimmelaantasting verplicht moet worden ontsmet. Aan elke eenheid komt een vervoerslabel en elke kist en octabin wordt afgesloten met een deksel.

4 Keuring van grassen en groenvoedergewassen

Inleiding

Groenvoedergewassen worden gekeurd in de categorieën prebasiszaad, basiszaad en gecertificeerd zaad. De indeling van een perceel groenvoedergewassen is afhankelijk van:

- de generatie van het gebruikte uitgangsmateriaal
- het resultaat van de voorcontrole
- het resultaat van de veldkeuring

4.1 Aangifte

4.1.1 Tijdstip en wijze

Bij graszaad wordt onderscheid gemaakt tussen de voorlopige en de definitieve aangifte. De voorlopige aangifte moet plaatsvinden binnen 1 maand na uitzaai door middel van een kopie van de verzendbrief. De teler ontvangt de verzendbrief tegelijk met het uit te zaaien zaaizaad. De definitieve aangifte geschiedt via de contracterende firma op aangifteformulieren, die de teler ter invulling van de firma ontvangt. De uiterste data voor de definitieve aangifte zijn:

Soort	Datum
Meerjarige grassen, overjarig Westerwolds raaigras, stoppelknollen en bladkool	15 maart
Bladkool en stoppelknollen bij najaarsinzaai	15 februari
Éénjarige percelen Westerwolds raaigras	20 mei
Klavers	15 juni
Overige gewassen	15 mei

4.1.2 Perceelsaanduidingen

Bij de ingang van elk perceel moet voor het begin van de veldkeuring een perceelsbordje met daarop het perceelnummer worden geplaatst. Het bordje moet vanaf de weg duidelijk zichtbaar zijn en boven het gewas uitsteken.

4.2 Veldkeuring

4.2.1 Algemeen

Er wordt gekeurd op:

- Rasechtheid
- Raszuiverheid
- Onkruiden/vermengingen die moeilijk uitschoonbaar zijn
- Isolatieafstanden (bij kruisbestuivende gewassen)
- Plantenziekten die met het zaaizaad overgaan
- Scheidingen

Aantal keuringen groenvoedergewassen

De voor keuring aangegeven percelen moeten tenminste het hieronder aangegeven aantal malen zijn beoordeeld:

Soort en categorie	Aantal beoordelingen
Grassen:	
- Prebasiszaad en basiszaad	2x
- Gecertificeerd zaad	1x
Voedergewassen en bieten:	
- Stekmateriaal	1x
- Zaadgewassen	2x
Klavers en lupine	2x
Overige gewassen	1x

a) Prebasis en basiszaad

De **eerste keuring** wordt vroeg in het vegetatieve stadium uitgevoerd, dus voor de halmstrekking. Bij vroeg in het seizoen bloeiende soorten en rassen mogen in het perceel op beperkte schaal aren voorkomen. Bij de eerste keuring wordt met name gelet op:

- habitus, lengte, kleur en vorm van de plant
- te vroeg doorschietende planten
- onkruiden en vermengingen
- isolatieafstanden/scheiding.

Bij de eerste keuring wordt het perceel in een voorlopige categorie geplaatst.

De **tweede keuring** wordt vanaf de bloei uitgevoerd nadat het gewas volledig is uitgeard.

Bij de tweede keuring wordt gelet op:

- lengte, kleur en vorm van de plant
- te vroeg bloeiende planten
- onkruiden en vermengingen
- isolatieafstanden/scheiding.

Het perceel wordt nu in een definitieve categorie geplaatst.

b) Gecertificeerd zaad

Deze categorie wordt in de periode vanaf het moment van doorschieten tot aan de bloei.

Daarbij wordt gelet op:

- de kenmerken habitus, lengte, kleur en vorm van de plant
- te vroeg bloeiende planten
- onkruiden en vermengingen
- isolatieafstanden/scheiding.

Bij de beoordeling op onkruiden en vermengingen wordt vooral gelet op planten waarvan het zaad moeilijk uitschoonbaar is.

4.2.2 Isolatieafstanden

Met uitzondering van veldbeemdgras zijn grassen kruisbestuivers. Wanneer geen gevaar bestaat voor ongewenste kruisbestuiving, is een scheiding tussen de percelen van minimaal 50 cm ter voorkoming van vermenging voldoende.

Om kruisbestuiving te voorkomen gelden de volgend isolatieafstanden:

Gewas	Perceel tot 2 ha	Perceel meer dan 2 ha
Grassen, klavers, lupine:		
- Prebasiszaad en basiszaad	200 m	100 m
- Gecertificeerd zaad	100 m	50 m
Stoppelknollen en mergkool:		
- Prebasiszaad en basiszaad	400 m	400 m
- Gecertificeerd zaad	200 m	200 m
Bladkool:		
- Prebasiszaad en basiszaad	200 m	200 m
- Gecertificeerd zaad	100 m	100 m

Ongewenste kruisbestuiving kan optreden tussen twee verschillende rassen van één soort, maar ook tussen de verschillende raaigrassoorten (Engels, Italiaans en Westerwolds). Bij rassen met een verschillende ploëdie bestaat geen gevaar voor kruisbestuiving. Ongewenste kruisbestuiving en vermenging kan ook ontstaan vanuit begroeide sloot- en walkanten, wegbermen, e.d. Daarom moeten deze vóór de bloeitijd worden gemaaid.

Splitsen van percelen is toegestaan, behalve bij het voorkomen van zaadoverdraagbare ziekten. Een perceel moet zo worden gesplitst dat het een aaneengesloten geheel blijft.

4.2.3 Belending bermen, weiden slootkanten enz.

Bij bermen, weiden, slootkanten, weilanden enz., die binnen de voorgeschreven isolatieafstanden liggen, kunnen zich twee situaties voordoen:

- De bermen, weiden, slootkanten, weilanden enz. bestaan vrijwel volledig uit planten die gevaar opleveren voor kruisbestuiving. In dit geval dan wordt het perceel afgekeurd of gesplitst. Bij CZ wordt daarbij:
 - 3 m buiten beschouwing gelaten bij percelen tot 2 ha
 - 6 m buiten beschouwing gelaten bij percelen > 2 haGemaaide percelen, bermen e.d. worden hierbij buiten beschouwing gelaten, tenzij er meer dan 400 stengels per m² staan die gevaar voor kruisbestuiving opleveren.

- Het aantal planten met gevaar voor kruisbestuiving is beperkt. Het perceel kan worden goedgekeurd indien het aantal planten in de berm, slootkant enz. niet meer is dan:
 - Prebasiszaad: 10 per ha
 - Basiszaad: 1 per are
 - Gecertificeerd zaad:
 - een kwart van de oppervlakte van de berm enz. bij percelen tot 2 ha
 - de helft van de oppervlakte van de berm enz. bij percelen > 2 haGemaaide percelen, bermen e.d. worden hierbij buiten beschouwing gelaten, tenzij er meer dan 400 stengels per m² staan die gevaar voor kruisbestuiving opleveren.

KRUISBESTUIVINGSSCHEMA GRASSEN

Soort	Frans raaigras	Beemdlangbloem	Ruwbeemdgras	Veldbeemdgras	Timothee	Roodzwenkgras	Kropaar	Gewoon struisgras	Kruipend struisgras	Heidestruisgras	Wit struisgras	Hoogstruisgras	Moerasstruisgras	Bosbeemdgras	Fijnbl. Schapegras	Hardzwenkgras	Rietzwenkgras	Fakkelgras	Festulolium *
Frans raaigras	+																		
Beemdlangbloem		+																	
Ruwbeemdgras			+																
Veldbeemdgras																			
Timothee					+														
Roodzwenkgras						+													
Kropaar							+												
Gewoon struisgras								+											
Kruipend struisgras									+										
Heidestruisgras										+									
Wit struisgras								+			+	+							
Hoogstruisgras											+	+							
Moerasstruisgras													+						
Bosbeemdgras														+					
Fijnbl. Schapegras															+				
Hardzwenkgras																+			
Rietzwenkgras																	+		
Fakkelgras																		+	
Festulolium *																			+

+ Gevaar voor kruisbestuiving is aanwezig; isolatie afhankelijk van de generatie en de grootte van het perceel
Soorten die niet met een + zijn gemerkt, mogen naast elkaar worden verbouwd mits een scheiding aanwezig is om vermenging te voorkomen

* Gevaar voor kruisbestuiving bestaat ook ten opzichte van rassen van de soorten die als kruisingsouders voor het Festulolium ras zijn gebruikt, tenzij de ploëdie verschillend is.

N.B Voor kruisbestuiving Engels raaigras, Italiaans raaigras, Westerwolds raaigras en gekruist raaigras, zie pagina 34

KRUISBESTUIVINGSSCHEMA RAAIGRASSEN

Soort	Engels raaigras	Westerwolds raaigras	Italiaans raaigras	Gekruist raaigras	Engels raaigras	Westerwolds raaigras	Westerwolds raaigras	Italiaans raaigras	Gekruist raaigras
	T	T	T	T	D	D	L	D	D
Engels raaigras	T	+	+	+	+				
Westerwolds raaigras	T	+	+	+	+				
Italiaans raaigras	T	+	+	+	+				
Gekruist raaigras	T	+	+	+	+				
Gekruist raaigras	D					+	+	+	+
Engels raaigras	D					+	+	+	+
Westerwolds raaigras	D					+	+	+	+
Westerwolds raaigras	L					+	+	+	+
Italiaans raaigras	D					+	+	+	+

+ = gevaar voor kruisbestuiving is aanwezig; isolatie afhankelijk van de generatie en de grootte van het perceel.
Soorten die niet met een + zijn gemerkt mogen naast elkaar worden verbouwd mits een scheiding aanwezig is om vermenging te voorkomen.

T = tetraploïd D = diploïd L = landras

4.3 Erkenning veldkeuring

Bedrijfskeurmeesters mogen percelen gecertificeerd zaad van zaaizaden zelf keuren.

Voorwaarde is dat de NAK de keurmeester heeft erkend voor deze veldkeuring.

Bij deze erkende veldkeuring regelt het zaadbedrijf de aangifte, voert de veldwaarnemingen uit en is het verantwoordelijk voor de identificatie van het vervoer.

Als controle op de erkende veldkeuring beoordeelt de NAK 5% van de percelen.

De veldwaarnemingen van de erkende keurmeester worden vastgelegd op een document van de zaadfirma. Als een teler het niet eens is met de uitslag van de veldkeuring, kan de NAK een herkeuring uitvoeren. De uitslag van deze herkeuring is doorslaggevend. Voor het vervoer van het geogste zaad stelt de zaadfirma de grijze vervoerlabels ter beschikking.

4.4 Oogst en vervoer

Elke partij wordt geïdentificeerd met vervoerslabels. Bij vervoer van prebasis- en basiszaad in kisten of losgestort wordt de vracht afgedekt met een dekzeil of hoes. De teler moet de geogste partij als volgt identificeren:

- zakken : label aan elke zak
- kisten : label aan elke kist
- containers : label aan elke container; resterende labels met eerste vracht meegeven
- los gestort : labels met de vracht meegeven.

Bij niet bemonsterde partijen wordt ook het S-formulier met de vracht meegegeven.

5 Diversen

Inleiding

Hieronder worden de mogelijkheden voor extra keuring, herkeuring, heronderzoek en beroep weergegeven. Een aanvraag hiertoe moet altijd op het kantoor in Emmeloord worden ingediend. Bij een herkeuring mag aan het gewas, het perceel of de partij niets worden veranderd waardoor de herkeuring zou kunnen worden beïnvloed. Gebeurt dit toch, dan wordt de aanvraag geweigerd, of de herkeuring beëindigd. De eerder genomen beslissing wordt in dat geval gehandhaafd en de kosten voor de herkeuring zijn voor rekening van de aanvrager.

5.1 Veld- en partijkeuring

5.1.1 Extra keuring

Wanneer tijdens de veldkeuring een voorgeschreven handeling niet of onvoldoende is verricht en er geen sprake is van knol- of zaadoverdraagbare ziekten, kan een teler in bepaalde gevallen een extra keuring aanvragen. Voorbeelden hiervan zijn:

- het niet in orde zijn van de voorgeschreven perceelsscheidingen
- het ontbreken van perceelsbordjes
- vermenging met andere rassen of gewassen
- onkruiden in zaaizaden, met uitzondering van wilde haver in haver en in prebasis- en basiszaad van andere granen

Een extra keuring moet binnen 2 x 24 uur, een zondag niet meegerekend, worden aangevraagd nadat de uitslag van de keuring aan de aanvrager mondeling of schriftelijk is afgegeven. De extra keuring wordt als regel binnen één week na de datum van de aanvraag uitgevoerd, tenzij de NAK een andere termijn stelt.

De kosten van een extra keuring zijn gelijk aan het hectaretarief, met een minimum van één en een maximum van vijf hectare.

5.1.2 Herkeuring

Als een teler het niet eens is met de uitslag van een keuring of extra keuring, kan hij een herkeuring aanvragen. Deze moet binnen 2 werkdagen worden aangevraagd nadat de uitslag van de keuring aan de aanvrager mondeling of schriftelijk is afgegeven. Heeft de herkeuring betrekking op loofdoding bij aardappels of bloemkleur bij vlas, dan geldt een termijn van maximaal 6 uur; wanneer de uitslag van deze keuring op een vrijdag ter kennis van de aanvrager is gekomen, moet de herkeuring uiterlijk om 17.00 uur op diezelfde vrijdag worden aangevraagd.

De kosten voor een herkeuring zijn gelijk aan het hectaretarief, met een minimum van één en een maximum van vijf hectare. De kosten worden niet in rekening gebracht wanneer de aanvrager in het gelijk wordt gesteld.

5.1.3 Heronderzoek

Als een aanvrager het niet eens is met de uitslag van een laboratoriumonderzoek kan hij heronderzoek aanvragen.

Bij de nacontrole van pootaardappelen is één heronderzoek mogelijk en wordt de uitslag bepaald aan de hand van de in totaal bij het eerste onderzoek en het heronderzoek onderzochte aardappelen. Deze moet binnen 2 werkdagen worden aangevraagd nadat de uitslag aan de aanvrager is afgegeven.

Heronderzoek van zaaizaad is meerdere malen mogelijk, waarbij de laatste uitslag geldt. De kosten voor een heronderzoek zijn gelijk aan het onderzoekstarief.

5.1.4 Appèlonderzoek in duplo (zaaizaden)

Ongeacht of een partij zaaizaad wel of niet aan de eisen voldoet, kan éénmalig appèlonderzoek op het reeds ingezonden monster worden aangevraagd. Appèlonderzoek is niet mogelijk voor onkruid- en cultuurzaden waarvoor een 0-norm geldt. Appèlonderzoek moet binnen een maand na de eerste uitslag worden aangevraagd. De kosten voor appèlonderzoek bedragen tweemaal het onderzoekstarief.

5.1.5 Vrijwillige keuring (zaaizaden)

Ten behoeve van OESO-certificering kan de NAK op verzoek van een bedrijf de volgende gewassen te velde keuren:

- Fakkelas (Koeleria macrantha)
- Plathalmbeemdgras (Poa compressa)
- Rietgras (Phalaris arundinaceae),
- Ruwe smele (Deschampsia caespitosa)
- Zachte witbol (Holcus lanatus)
- Boekweit (Fagopyrum esculentum)

Aangifte en veldkeuring worden uitgevoerd overeenkomstig de regels en voorschriften voor kruisbestuivende gewassen zoals vastgelegd in het keuringsreglement en de aanwijzingen van de NAK. De gewassen worden gekeurd in de categorieën prebasiszaad, basiszaad en gecertificeerd zaad. Prebasis- en basiszaad worden als regel tenminste tweemaal gekeurd. Gecertificeerd zaad wordt als regel éénmaal gekeurd. Voor certificering met OESO-labels gelden geen zaadnormen.

5.2 Bezwaar

Tegen (keurings)beslissingen van de NAK kan binnen 6 weken bezwaar worden gemaakt bij de directie van de NAK. Tegen de beslissingen kan bezwaar worden aangetekend bij het College van beroep voor het bedrijfsleven in Den Haag. De werking van het besluit wordt door het indienen van bewaar niet geschorst. Hiervoor kan aan de Voorzitter van het College van beroep voor het bedrijfsleven een voorlopige voorziening worden gevraagd.

5.3 Tarieven

De kosten van de keuringen en de daarbij aansluitende handelingen worden berekend volgens tarieven die jaarlijks door het Bestuur worden vastgesteld. De hoogte van de belangrijkste tarieven wordt telkens per circulaire bekend gemaakt.

5.4 Arbeidsomstandigheden

De arbeidsomstandighedenwet heeft tot doel een acceptabel niveau van veiligheid, gezondheid en welzijn voor werknemers te garanderen. De NAK heeft als beleid dat de arbeidsomstandigheden van alle medewerkers conform de arbeidsomstandighedenwet dienen te zijn. De NAK gaat er daarbij van uit dat bij derden, waar de NAK medewerkers op bedrijfsbezoek komen, de arbeidsomstandigheden ook conform de arbeidsomstandighedenwet zijn.